לגופיה אם כן נימא קרא ביום זבחו יאכל הקריבו למה לי ש"מ ביום שאתה זובח אתה מקריב ביום שאי אתה זובח אי אתה מקריב ודילמא ה"ק רחמנא אי קריב דם האידנא ניתאכיל [א] בשר האידנא ולמחר אי קריב דם למחר ניתאכיל בשר למחר וליומא אוחרא אם כן נימא קרא ביום הקריבו יאכל זבחו למה לי שמע מינה ביום שאתה זובח אתה מקריבו ביום שאי אתה זובח אי אתה מקריבו: איתמר המחשב לאור שלישי חזקיה אמר כשר רבי יוחנן אמר פסול חזקיה אמר כשר דהא לא אינתיק לשריפה רבי יוחנן אמר פסול דהא אידחי ליה מאכילה האוכל לאור שלישי חזקיה אמר פטור דלא אינתיק לשריפה רבי יוחנן אמר חייב דהא אידחי ליה מאכילה תניא כוותיה דרבי יוחנן [א]קדשים הנאכלין ליום אחד ° מחשבין בדמן משתשקע החמה ובבשרן ובאימוריהן משיעלה עמוד השחר קדשים הנאכלין לשני ימים ולילה אחת מחשבין בדמן משתשקע החמה ובאימוריהן משיעלה עמוד השחר ובבשרן משתשקע החמה של שני ימים [ב]: ת"ר יכול [ב]יהו נאכלין לאור שלישי ודין הוא זבחים נאכלין ליום אחד וזבחים נאכלין לשני ימים מה זבחים הנאכלין ליום אחד לילה אחריהן אף זבחים הנאכלין לשני ימים לילה אחריהן תלמוד לומר [1]והנותר עד [ג] יום [ג]בעוד יום הוא נאכל ואינו נאכל לאור שלישי יכול ישרף מיד ודין הוא זבחים נאכלין ליום אחד וזבחים נאכלין לשני ימים מה זבחים הנאכלין ליום אחד תיכף לאכילה שריפה אף זבחים הנאכלין לשני ימים תיכף לאכילה שריפה ת"ל [2]ביום השלישי באש ישרף [ד]ביום אתה שורפו ואי אתה שורפו בלילה: **מתני'** הבכור והמעשר והפסח קדשים קלים שחיטתן בכל מקום בעזרה [ה]ודמן טעון מתנה אחת ובלבד שיתן כנגד היסוד שינה באכילתן [ו]הבכור נאכל לכהנים והמעשר לכל אדם [ז]ונאכלין בכל העיר בכל מאכל [ג]לשני ימים ולילה אחד [ח]הפסח אינו נאכל אלא בלילה [ח]ואינו נאכל אלא עד חצות [ט]ואינו נאכל אלא למנויו [י]ואינו נאכל אלא צלי: **גמ'** מאן [ד] תנא אמר רב חסדא ר' יוסי הגלילי היא דתניא [ד]ר' יוסי הגלילי אומר [ה] חלבו לא נאמר אלא [3]חלבם דמו לא נאמר אלא דמם [ה]לימד על בכור ומעשר ופסח שטעונין מתן דמים ואימורין לגבי מזבח כנגד היסוד מנא לן א"ר אליעזר [ו] אתיא זריקה זריקה מעולה

לגופיה. ללמד זמן אכילת שלמים ביום זביחתו וממחרת: ה"ג **א"כ נימא קרא ביום זבחו יאכל הקריבו למה לי ש"מ ביום שאתה זובח אתה מקריב כו': דלמא הכי קאמר רחמנא כו'.** ה"ג **אם כן נימא קרא וביום [ז] הקריבו יאכל זבחו למה לי ש"מ ביום שאתה זובח אתה מקריב.** כך הגהתי מספרו של רבי: **ודלמא הכי קאמר רחמנא כו'.** דלא תלה רחמנא זמן אכילה בזביחה אלא בזריקה לאוכלו ביום זריקתו וממחרת: **המחשב לאור שלישי.** בשחיטת [ח] שלמים על מנת לאכול מן הבשר לאור שלישי ליל שני לזביחה [ט]: **כשר.** דלא הוי חוץ לזמנו: **דלא אינתיק ליה.** מזמנו לגמרי ולהיות זמן שריפתו עכשיו עד לצפרא כדתני' לקמן בשמעתין: **האוכל לאור שלישי.** מבשר קרבן כשר: **פטור.** מקרבן שגגת נותר: **לא אינתיק לשריפה.** הלכך לאו נותר הוא: **מחשבין בדמן משתשקע החמה** [י]. אם שחט על מנת לזרוק דמן משתשקע החמה פיגול ובאכילת בשר ובהקטרת אימוריהם [יא] אם חישב בשחיטה על מנת לאכול מבשרן או להקטיר מאימוריהן משיעלה עמוד השחר פיגול דהיינו חוץ לזמן דידהו: ה"ג **והנאכלין לשני ימים ולילה אחד מחשבין בדמן משתשקע החמה ובאימורין משיעלה עמוד השחר ובבשרן משתשקע החמה של שני ימים.** והיינו לאור שלישי כר' יוחנן. לענין דם ואימורין קדשי קדשים וקדשים קלים שוין דדם ואימורין לעולם קדשי קדשים הם: **לילה אחריהם.** דכתיב בתודה (ויקרא ז) לא יניח ממנו עד בקר [הא] כל הלילה נאכל אף כאן בשלמים תהא לילה אחר יום המחרת: **עד יום.** גבי אכילה כתיב בקדושים תהיו ביום זבחכם יאכל וממחרת והנותר עד יום כעוד שהוא יום תאכלנו: **יכול ישרף מיד.** לאור שלישי הואיל ועבר זמן אכילתו: **מה להלן.** בנאכלין ליום אחד תיכף לאכילה שריפה דכתיב גבי מילואים [ז] ואם יותר מבשר המילואים וגו' [יב] בנו את אהרן כתיב ובהאי קרא לא כתיב אכילה אלא שריפה ולהכי לא כתיב עד יום אלא ביום: **מתני' והמעשר.** מעשר בהמה: **מתנה אחת.** דלא כתיב בהו סביב אלא [ז] ואת דמם תזרוק כתיב בבכור והנך נמי מהכא [יג] ילפינן כדאמרינן בגמ': **כנגד היסוד.** במקום שיש יסוד תחתיו למעוטי מזרח ודרום: **שינה באכילתן.** אע"פ שהשוה הכתוב את מתן דמם שינה באכילתן זה מזה: **הבכור נאכל לכהנים.** דכתיב ובשרם יהיה לך (במדבר יח): **והמעשר לכל אדם.** שלא מצינו [יד] לו בתורה שינתן לכהן: **ונאכלין בכל העיר בכל מאכל** גרס. ולא גרסי' לכל אדם דהא קתני בכור [טו] לכהנים: **בכל העיר.** כדכתיב והבאתם שמה עולותיכם וזבחיכם ואת מעשרותיכם (דברים יב) ותניא בספרי [ה] ר' עקיבא אומר בשתי מעשרות הכתוב מדבר אחד מעשר בהמה ואחד מעשר דגן וכתיב (א) בההוא קרא ובכורות בקרכם ולאנכם ומדלא קבע בהו מחילה שמע מינה בכל העיר נאכלין: **לשני ימים ולילה אחד.** בבכור יליף לה בגמרא. מעשר לא ידענא מהיכא: **אלא בלילה.** כדכתיב בלילה הזה (שמות יב): **ואינו נאכל אלא עד חצות.** בגמ' יליף לה: **למנויו.** שנמנו בדמי לקיחתו כדכתיב לפי אכלו תכוסו (שם): **גמ' מאן תנא.** מעשר ופסח בזריקה [טז] מדמשוי מתן דמים בכור ומעשר ופסח דקתני שינה באכילתן מכלל דמתן דמים לא שינה ובבכור כתיב ואת דמם תזרוק (במדבר יח): **דמו לא נאמר.** אך בכור שור וגו' (שם). אבל לר' ישמעאל [ט] פסח בשפיכה דנפקא ליה מתן דמים לפסח מודם ובמזיד ישפך (דברים יב):

אור לשלישי. גרס כמו אור לי"ד דלאור שלישי משמע לילה שאחר שלישי כמו לאור עיבורו דבשמעתא קמייתא דפסחים (דף ג:): **ת"ל עד יום.** פי' בקונטרס ביום זבחכם יאכל וממחרת והנותר עד יום השלישי בעוד שהוא יום תאכלנו וקשה להנותר הפסיק הענין וה"ר חיים מפרש עד יום השלישי ולא יום השלישי בכלל א"כ אינו נאכל בליל שלישי: **ונאכלין בכל העיר.** פירש בקונטרס כדכתיב בפרשת ראה אנכי והבאתם שמה עולותיכם וזבחיכם ואת מעשרותיכם ותניא בספרי רבי עקיבא אומר בשתי מעשרות הכתוב מדבר אחד מעשר בהמה ואחד מעשר דגן וכתיב בההוא קרא ובכורות בקרכם ולאנכם ומדלא קבע בהו מחילה שמע מינה דנאכלין בכל העיר ותימה גדול לפי' דהא כתיבי נמי התם [יז] חטאות ואשמות דבעו קלעים והכי תניא בספרי מעשרותיכם ר"ע אומר בשתי מעשרות הכתוב מדבר אחד מעשר דגן ואחד מעשר בהמה ותרומת ידכם אלו הביכורים כענין שנאמר ולקח הכהן הטנא מידך ובכורות זה הבכור בקרכם ולאנכם אלו חטאות ואשמות ואכלתם שם לפני ה' אלהיכם [יח] אלו המחילה ויש [יט] לתמוה אמאי לא בעי בכור ומעשר מחילה כיון דכתיב בהו לפני ה' כמו שחיטה דדרשינן (לעיל דף נג.) לפני ה' בעזרה ועוד אמרינן בתמורה בסוף אלו קדשים (דף כא:) אם [כ] ללמוד על הבכור שנאכל לפנים (מן הקלעים) מן המומה אינו צריך שהרי כבר נאמר לפני ה' אלהיך תאכלנו וא"כ ליבעי לפנים מן הקלעים כשחיטה ונראה דנפקא לן מדכתיב לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגנך וגו' ובכורות בקרכם ולאנכם דמשמע בשעריך הוא דלא תוכל לאכול הא בירושלים אכול ומעשר בהמה גמר העברה העברה מבכור ומיהו קשה דבההוא קרא נמי הא כתיבי חטאות ואשמות כדדרשינן בפ' בתרא דמכות (דף יז.) בקרך ולאנך אלו חטאות ואשמות ונראה לפרש דנפקא לן מדמקשינן בגמ' לחזה ושוק של שלמים הנאכלין [כא] לשני ימים והוא הדין לענין שנאכלין בכל העיר ותודה ואיל נזיר ושלמים נפקא לן מקרא דחזה ושוק של מילואין: **לשני ימים.** פי' בקונט' בבכור יליף לה בגמ' מעשר לא ידענא מהיכא ושוב [כב] הגיה דיליף העברה העברה מבכור ותימה א"כ תפסוט מהכא לדבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בגז"ש [כג] ולעיל [י] אמרינן דאינו חוזר ומלמד בגז"ש מדרבי יוחנן ונראה דמעשר יליף משלמים בבנין אב מה שלמים קדשים קלים אף מעשר קדשים קלים דבכור נמי הוה אתי משלמים אי לאו משום דמתנה לכהן וא"כ מעשר דלא הוי מתנה לכהן משלמים אתי: **הפסח אינו נאכל כו'.** תימה ליתני נמי דאינו נאכל אלא על מצות ומרורים ותירץ ה"ר חיים דלא חשיב אלא דבר שכנגדו בקדשים [כד] והוא חלוק מהם דשאר קדשים נאכלין ביום ובלילה עד [כה] היום ולכל אדם בכל מאכל ופסח אינו נאכל אלא בלילה עד חצות ולמנויו ולצלי אי נמי לא תנא מצות ומרורים [כ] דאין מעכבין א"נ לאו מצוה דגופיה [כו]:

עין משפט נר מצוה

סד א מיי' פי"ח מהל' פסה"מ הלכה י:
סה ב מיי' פרק י מהלכות מעה"ק הלכה ו:
סו ג מיי' פרק י"ט מהלכות פסה"מ הלכה ד:
סז ד מיי' פרק ה מהלכות מעה"ק הלכה ח:
סח ה מיי' פ"ט שם הלכה כה:
סט ו מיי' פ"י שם הלכה ה:
ע ז מיי' פ"ח מהלכות קרבן פסח הלכה א:
עא ח מיי' שם הל' (יד) [טו]:
עב ט מיי' שם פ"ב הלכה א:
עג י מיי' שם פ"ח הלכה ד:
א מיי' פ"א מהל' בכורות הלכה ג

◆

תורה אור השלם

1. בְּיוֹם זִבְחֲכֶם יֵאָכֵל וּמִמָּחֳרָת וְהַנּוֹתָר עַד יוֹם הַשְּׁלִישִׁי בָּאֵשׁ יִשָּׂרֵף: ויקרא יט, ו
2. וְהַנּוֹתָר מִבְּשַׂר הַזָּבַח בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בָּאֵשׁ יִשָּׂרֵף: ויקרא ז, יז
3. אַךְ בְּכוֹר שׁוֹר אוֹ בְכוֹר כֶּשֶׂב אוֹ בְכוֹר עֵז לֹא תִפְדֶּה קֹדֶשׁ הֵם אֶת דָּמָם תִּזְרֹק עַל הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת חֶלְבָּם תַּקְטִיר אִשֶּׁה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה: במדבר יח, יז

◆

מוסף רש"י

יכול יהו נאכלין לאור שלישי. לאור כניסתו של שלישי, ושלמים קאי דכתיב בהו ביום זבחכם יאכל וממחרת, וגו' לשורפו לבוקרו של שלישי, יכול יהא נאכל ליל שלפניו: **וזבחים נאכלין ליום אחד.** תודה, דכתיב ביום קרבנו יאכל, ושלמים נאכלים לשני ימים. מה להלן לילה אחר היום, דכתיב בגופיה דקרא לא יניח ממנו עד בוקר, הא כל הלילה אוכל, וכן פסח לא תותירו ממנו עד בוקר. אף כאן לילה אחר הימים הכתובים בה: **תלמוד לומר והנותר עד יום.** וממחרת והנותר עד יום, בעוד שהוא יום ממחרת אכול ולא משתחשך: **תיכף לאכילה.** שריפה. כשכלה זמן אכילתו מתחיל זמן שריפתו, כדכתיב והנותר ממנו עד בקר באש תשרפו: **אף כאן.** זמן אכילתו כלה ערבית כלומר ישרף בלילה: **תלמוד לומר.** בנו את אהרן: **ביום השלישי באש ישרף.** כאן לא נאמר עד יום אלא ביום, משום דהאי קרא לא איירי בזמן אכילה אלא בשריפה לאורות שביום הוא נשרף ולא בלילה, וקרא דלעיל בקדושים תהיו (פסחים ג.): **דמו לא נאמר.** בבכור כתיב אך בכור שור וגו': **אלא דמם.** אלמא אחריני נמי מישתמעי: **לימד על בכור ומעשר ופסח.** שלא מצינו להם מתן דמים בתורה אלא כאן, דכתיב תזרק ולא כי תשפך (שם סד.):

◆

שיטה מקובצת

ובבשרן משתשקע החמה של שני. פי' דלאו פי' לילה דכל זמן [illegible]

מסורת הש"ס

א) פסחים ג. [ע"ש כמה שינויים] ת"כ צו פי"ב ה"ג, ב) עי' ירושי' שבת פ"ב ה"א, ג) ספרי קרח קיח, ירושי' מע"ש פ"א ה"א, ר"ה פ"א ה"א, קידושין פ"ב ה"ז., ד) לעיל לו. פסחים סד., ה) עי' ספרי שם, ראה עח, ירושי' פסחים פ"ה ה"ו, ו) שמות כט לד, ז) במדבר יח יז, ח) ראה סח, ט) לעיל לז., י) מט, כ) עי' פסחים צה.

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה בכל העיר וכו' וכתיב ג"כ בההוא קרא:

◆

גליון הש"ס

גמ' מחשבין בדמן משתשקע החמה. עיין לעיל דף כט ע"ב תוס' ד"ה למקום:

◆

שינויי נוסחאות

א] נ"ל אכול וכן בסמוך (ש"מ). וכתה"י ניתכול: ב] תיבת ימים נמחק, וכן כרס"י (כתה"י וש"מ): ג] עד יום עד יום הוא (כתה"י ודו"ו). ועי' פי' ה"ר חיים בתוס'. ס"א יאכל עד יום עד יום כו' (ש"מ). ועי' דק"ס: ד] בפירש"א מאן תנא פסח בזריקה: ה] אומר דמו לא נאמר וכו' חלבו וכו' חלבם לימד כו' (ש"מ). וכ"ה לעיל לז ע"א ובפסחים ג ע"א: ו] נ"ל אלעזר (כתה"י. שטמ"ק והגר"ב): ז] נ"ל ביום (ש"מ וב"ח): ח] נ"ל חישב בשחיטת (ש"מ): ט] בש"מ נוסף דהיינו ליל שמתחת שלישי כמו אור לי"ד: י] החמה כלומר במחשבת חוץ לזמן זריקת דמן משתשקע החמה הוא אם שחט כו' (ש"מ): יא] אימוריהם במחשבה חוץ לזמן שלהם ישנה משיעלה עמוד השחר אם חישב כו' (כ"מ). וכן בכי"י ובש"מ בשינויים קלים: יב] וגו' בס"ד ולא"כ מה"ד ביום השלישי וגו' בצו כו' (כתה"י וש"מ): יג] נ"ל מהם (ש"מ): יד] מצינו בכל התורה כולה שניתן לכהנים (כתה"י): טו] הבכור נאכל לכהנים (ש"מ): טז] בזריקה שהשוה מתן דמי בכור כו' [illegible]

◆

שיטה מקובצת (המשך)

[illegible]

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones

Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com